

ДОБРО У ПЛАНИРАЊУ: МОДЕЛ ВРЕДНОСНОГ РАСУЂИВАЊА У ПРАКСИ РАЗВОЈА ГРАДА

кандидат: Александра Д. Ђорђевић

Награђена докторска дисертација

Универзитет у Београду - Архитектонски факултет

Кандидат: др Александра Д. Ђорђевић

Ментор: др Марија Маруна, редовни професор, Универзитет у Београду-Архитектонски факултет

Чланови менторске комисије: др Владан Ђокић, редовни професор, Универзитет у Београду-Архитектонски факултет

др Урош Радосављевић, ванредни професор, Универзитет у Београду-Архитектонски факултет

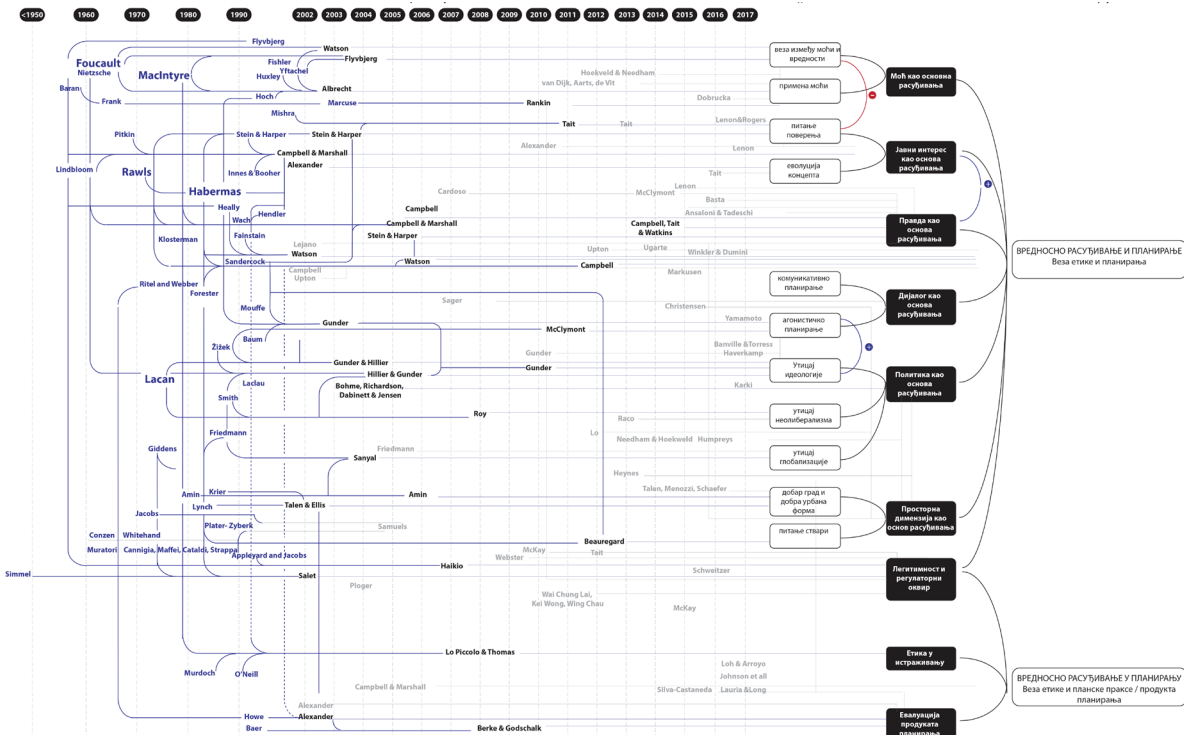
др Велимир Шећеров, редовни професор, Универзитет у Београду-Географски факултет

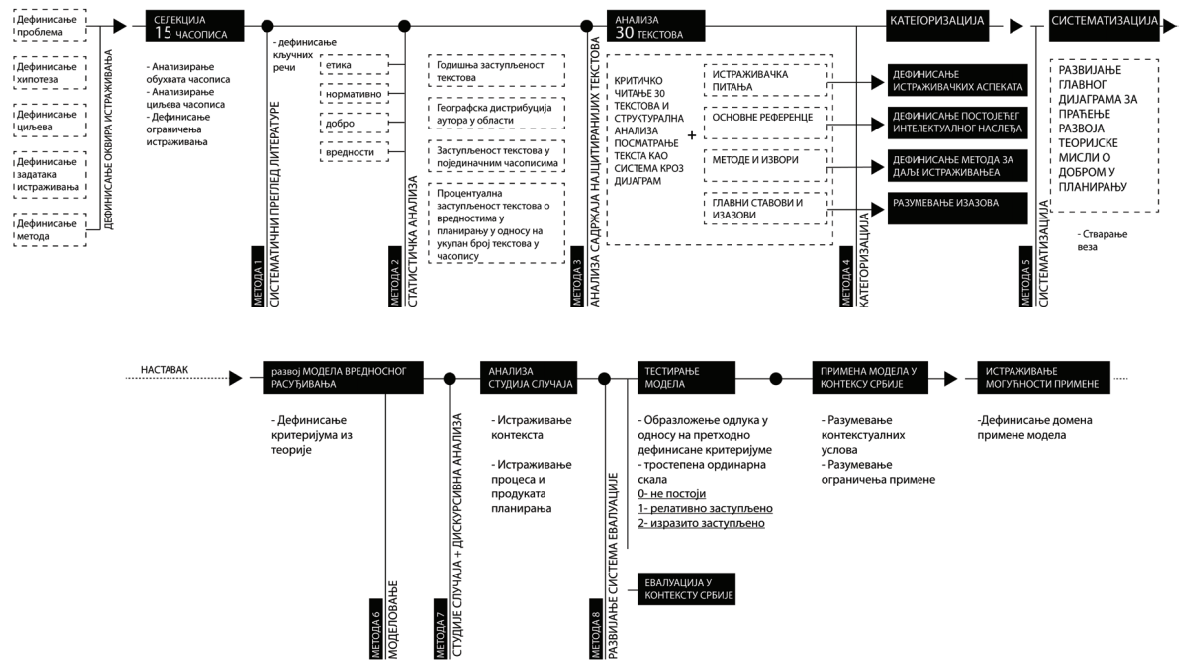
ДОБРО У ПЛАНИРАЊУ: О ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ АЛЕКСАНДРЕ ЂОРЂЕВИЋ

Основни значај награђене докторске дисертације уочава се у бављењу темом из области теорије планирања, конкретно етиком у планирању, и приближавању дате теме широј јавности. Ова тема је, након напуштања идеје о технократском планирању, признавања значаја политичког аспекта за активност планирања, препознавања плурализма вредности, али и немогућности вредносне неутралности планера, добила пажњу у истраживачким круговима. И поред тога, ова област планирања још увек није довољно истражена на светском и националном нивоу, док сами изазови суочавања са плурализмом вредности постају све комплекснији и израженији. У складу са тим, дисертација нуди свеобухватан преглед развоја теоријске мисли о добром у планирању, односно систематизован преглед различитих теоријских позиција о томе шта усмерава вредносно расуђивање у планирању (Дијаграм 1).

Главни циљ истраживања односи се на преиспитивање појма *доброг* и поновно враћање његовој конститутивној улози у планирању. У раду, кандидаткиња полази од тезе да је *добро* основ постојања планирања као етичке активности, односно да без веровања да планирање може допринети бољем развоју града нестане и потреба за планирањем. Имајући у виду значај *доброг* за планирање, очекује се да оно заузима и централну позицију у научној дебати о суштини и улози планирања у савременом контексту. Из тог убеђења израста изразит значај анализе и систематизације теоријске мисли као упоришта за формирање модела кроз метод систематичног прегледа литературе. Овај метод је приказао диверзитет теоријских становишта, односно омогућио стварање нормативне основе за деловање у пракси и дефинисање аспеката који усмеравају вредносно расуђивање о *добром* у пракси развоја града. Наведени елементи чине логичку поставку модела која је проверавана на анализи конкретних студија случаја у Београду, како би се модел тестирао и како би се

Дијаграм 1. Еволуција теоријске мисли о *добром* у планирању (Ђорђевић, 2020)

Дијаграм 2. Приказ методолошког поступка (Ђорђевић, 2020)

разумели локално специфични услови. У складу са тим, главни очекивани резултати истраживања су допринос теоријском знању и креирање модела вредносног расуђивања који у садејству могу допринети успостављању оквира за легитимност у доношењу одлука о развоју града.

Применом специфичних метода истраживања, дисертација нуди:

1. методологију израде докторске дисертације за друге докторанде (Дијаграм 2)
2. методолошки оквир професионалној планерској пракси – у циљу промишљања начина за повратак *добром* и поновно стицање легитимности планирања као активности (Дијаграм 3).

Практична примена креираног модела је двојака. Са једне стране, концептуални модел треба да допринесе очувању легитимности планирања и преиспитивању основе за дефинисање регулаторног оквира, док са друге стране доприноси развоју нових метода у евалуацији

процеса и продуката планирања. Иако је тежиште рада на дефинисању модела вредносног расуђивања у пракси развоја града на основу теоријских ставова, дисертација нуди и приказ примене модела у локалним контекстуалним условима демонстрирајући како се промишљањем *доброг* на конкретним примерима може дугорочно унапредити пракса развоја града. Наведено унапређење праксе развоја града дато је кроз три нивоа: обезбеђење легитимности планирања и дефинисање регулаторног оквира, пружање нових методолошких алата за евалуацију планова и планских одлука и наглашавање етичке перспективе у истраживању.

Дисертација настоји да допринесе експертском расуђивању и да створи већу свест међу планерима и истраживачима о значају враћања *добром*, чиме би се дугорочно допринело бољој пракси развоја града, али и ширем друштвеном разумевању значаја планирања.

Проф. др Марија Маруна

Дијаграм 3. Евалуација аспеката који усмеравају вредносно расуђивање у развоју насеља Степа Степановић (Ђорђевић, 2020)

